

VALUTMANINGEN – SPELÖVNING

Syfte: Att öva elever i att snabbt analysera alternativ, ta beslut och reflektera över konsekvenser i olika situationer. Övningen tränar valkompetens, kritiskt tänkande och ansvarstagande.

Målgrupp: åk 7-9

Tidsåtgång: 45-60 min

Material för elever: Penna

Förberedelser till lärare: Förbered med bilaga 1. Ta med något som kan hålla koll på tiden (timer/äggklocka). Skriv ut bilaga 2.

Dela in klassen i små grupper (3-4 elever per grupp).

Bestäm regler för tidspress: varje val måste göras inom t.ex. 90 sekunder.

GENOMFÖRANDE

STEG 1- INTRODUKTION

- Läraren förklarar övningen:

“Ni kommer att få olika situationer och måste fatta ett beslut snabbt. Efteråt diskuterar vi konsekvenser och motiveringar.”

- Diskutera kort: Vad är viktigt när man måste fatta snabba beslut?

STEG 2-SPELOMGÅNGAR

- Varje grupp drar ett scenario-kort.
- Gruppen har max 90 sekunder att välja ett alternativ och skriva ner sin motivering.
- Läraren ropar “Tid!” när tiden är slut.
- Efter varje scenario:
  - Låt 1-2 grupper kort motivera sitt val.
  - Diskutera eventuella konsekvenser - kort reflektion.

Exempel på scenario (se Bilaga 1):

1. Du hittar 100 kr på skolgården. Alternativ: a) Ta pengarna, b) Lämna in dem, c) Fråga runt om någon saknar dem.
2. Du blir erbjuden att fuska på ett prov. Alternativ: a) Fuska, b) Säga nej, c) Berätta för läraren efteråt.
3. Du får välja mellan att stanna kvar och hjälpa i ett projekt eller gå hem direkt. Alternativ: a) Stanna, b) Gå hem, c) Be någon annan ta över.
4. Du kan anmäla dig till två aktiviteter som krockar. Alternativ: a) Välj aktivitet A, b) Välj aktivitet B, c) Roter mellan båda.
5. Du blir pressad av en kompis att ljuga. Alternativ: a) Ljuga, b) Säger sanningen, c) Håller tyst.

Fortsätt med fler kort tills alla grupper hunnit göra flera val.

STEG 3- REFLEKTION

Diskutera:

- Var det svårt att fatta beslut under tidspress?
- Hur påverkade tidspressen ert val?
- Skulle ni göra samma val om ni fick mer tid?

Läraren avslutar med poängen:

”Att göra val snabbt händer ofta i vardagen. Övningen visar vikten av att träna på både snabb bedömning och efterföljande reflektion.”

KÄLLHÄNVISNING

Inspirerad av Skolverkets material om värdegrund, livsfrågor och valkompetens:
[Skolverket - Värdegrund och livsfrågor](#)

BILAGA 1: SCENARIO-KORT MED VALALTERNATIV

Scenario	Alternativ
1. Du hittar 100 kr på skolgården	a) Ta pengarna, b) Lämna in dem, c) Fråga om någon saknar dem
2. Erbjuds fuska på prov	a) Fuska, b) Säga nej, c) Berätta efteråt
3. Två aktiviteter krockar	a) Aktivitet A, b) Aktivitet B, c) Roterar mellan båda
4. Pressad av kompis att ljuga	a) Ljuga, b) Säger sanningen, c) Håller tyst
5. Spara pengar eller köpa direkt	a) Spara, b) Köpa nu, c) Låna pengar
6. Grupparbete - välja partner	a) Välj bästa vän, b) Välj den mest kompetenta, c) Välj slumpmässigt
7. Hjälpa klasskamrat med läxor eller göra egna	a) Hjälpa, b) Göra egna, c) Dela tiden mellan båda
8. Delta i skolval eller låta bli	a) Delta, b) Låta bli, c) Diskutera med vänner först
9. Fritidsval - sport eller musik	a) Sport, b) Musik, c) Pröva båda

BILAGA 2: REFLEKTIONSBLAD (PER SCENARIO)

- Scenario:

.....
.....
.....

- Gruppens val:

.....
.....
.....

- Motivering:

.....
.....
.....

- Möjliga konsekvenser:

.....
.....
.....

- Skulle jag välja samma utan tidspress? Ja/Nej - Varför?

.....
.....
.....

